

Remiss KN 2024/02514

Yttrande från Mellansvenska Handelskammaren angående SOU 2024:89
– Vindkraft i havet: En övergång till ett auktionssystem

Mellansvenska Handelskammaren är en näringslivsorganisation för mellan-stora bolag i Gävleborg och Dalarna.

Tillgången till fossilfri och stabil el är en avgörande faktor för näringslivets tillväxt i vår region och en förutsättning för att lyckas med den gröna omställningen. En säker och effektiv energiförsörjning är central för att möjliggöra investeringar, jobbskapande och teknikutveckling.

Vi ser att utbyggnaden av havsbaserad vindkraft, i kombination med andra fossilfria energikällor, är en viktig del av lösningen. En snabb och effektiv etablering av ny hållbar elproduktion är nödvändig för att möta det ökande energibehovet i Dalarna, Gävleborg och hela Sverige.

Synpunkter på betänkandet

Vi anser att de slutsatser och förslag som presenteras i betänkandet är väl underbyggda och konstruktiva. En övergång till ett auktionssystem för tilldelning av tillstånd kan bidra till en mer transparent, effektiv och förutsägbar process för utbyggnaden av havsbaserad vindkraft.

Vi ser inga invändningar mot utformningen av det föreslagna systemet. Tvärtom anser vi att det är ett genomarbetat förslag som med fördel hade kunnat införas tidigare för att möjliggöra snabbare etablering av nya kraftverk.

Risker vid systemövergången

Vi vill dock framhålla risken för att övergången till ett nytt system kan medföra ytterligare fördröjningar. Ett större systemskifte riskerar att förlänga redan utdragna tillståndsprocesser, vilket kan få negativa konsekvenser för Sveriges energiomställning.

Det finns även en oro för att den pågående politiska polariseringen kring vindkraft kan förstärkas i samband med övergången. Ett nytt system kan potentiellt användas som ett verktyg för att ytterligare fördröja pågående tillståndsprocesser.

Betydelsen av snabb handläggning av befintliga projekt

I vår region finns flera tillverknings- och exportföretag med ett växande behov av tillgång till fossilfri el. En undersökning bland våra medlemsföretag visade att en majoritet ser ny elproduktion som en förutsättning för att kunna investera, växa och bidra till den gröna omställningen. Bristande elkapacitet riskerar att förhindra mångmiljardinvesteringar och leda till att hundratals nya arbetstillfällen uteblir.

Mot denna bakgrund vill vi särskilt betona vikten av att nuvarande tillståndsansökningar hanteras skyndsamt. Även om ett auktionssystem kan skapa ett mer strukturerat urval i framtiden, finns det redan idag trovärdiga och långt gångna projekt som bör processas utan ytterligare dröjsmål.

Det är särskilt viktigt med tanke på regeringens beslut den 4 november 2024 att avslå 13 ansökningar om havsbaserad vindkraft i Östersjön. Detta innebär att energibalansen i södra Sverige riskerar att förbli negativ i SE3 och SE4 under lång tid, vilket påverkar energiförsörjning, nätkapacitet och elpriser även i norra delarna av landet.

Avslutande synpunkter

Vi ser positivt på övergången till ett auktionssystem som en långsiktig lösning för att effektivisera tillståndsprocesserna och skapa förutsägbarhet för framtida investeringar. Samtidigt vill vi understryka vikten av att de nuvarande tillståndsansökningarna hanteras skyndsamt för att undvika onödiga förseningar i den gröna omställningen.

Mellansvenska Handelskammaren stödjer övergången till ett auktionssystem och framhåller vikten av:

- Att säkerställa en snabb handläggning av pågående tillståndsansökningar.
- Att etablera ett transparent och förutsägbart auktionssystem för framtida projekt.
- Att erkänna vikten av en stabil energiförsörjning för att stärka konkurrenskraften i hela Mellansverige.
- Att säkerställa att systemet stödjer den gröna omställningen och möjliggör tillväxt för näringslivet.

Roza Güclü Hedin
Näringspolitisk chef
Mellansvenska Handelskammaren